

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719205152
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6719205152.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore žalobcu H. B. J., s.r.o., so sídlom H. XX, XXX XX T., O.: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Pavlom Pospěchom, advokátom so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti žalovanej R. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, XXX XX Zvolen, o zaplatenie 1.516,57 Eur s príslušenstvom a o zaplatenie zmluvnej pokuty, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 19Csp/91/2019-90 zo dňa 29. mája 2020 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí zvyšnej časti žaloby (II. výrok) potvrdzuje.
- II. Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania (III. výrok) zrušuje a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“ resp. „súd“) rozsudkom zo dňa 29. mája 2020 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu v miere 0,04 % denne zo sumy 1.288,71 Eur od 11.12.2016 do 22.02.2017, 0,04 % denne zo sumy 1.263,71 Eur od 23.02.2017 do 10.07.2017, 0,04 % denne zo sumy 1.238,71 Eur od 11.07.2017 do 14.01.2019, 0,04 % denne zo sumy 1.186,42 Eur od 15.01.2019 do 13.02.2019, 0,04 % denne zo sumy 1.134,13 Eur od 14.02.2019 do 13.03.2019, 0,04 % denne zo sumy 1.081,84 Eur od 14.03.2019 do 12.04.2019, 0,04 % denne zo sumy 1.029,55 Eur od 13.04.2019 do 14.05.2019, 0,04 % denne zo sumy 977,26 Eur od 15.05.2019 do 13.06.2019, 0,04 % denne zo sumy 924,97 Eur od 14.06.2019 do 12.07.2019, 0,04 % denne zo sumy 972,68 Eur od 13.07.2019 do 13.08.2019, 0,04 % denne zo sumy 820,39 Eur od 14.08.2019 do 29.05.2020, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok) a žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal (III. výrok).

1.1 Z dôvodov rozsudku vyplýva, že predmetom konania začatého dňa 22.10.2019 bolo zaplatenie istiny 1.516,57 Eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 1.516,57 Eur od 11.12.2016 do zaplatenia tak, že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1.500,- Eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahnu sumu 1.500,- Eur, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1.516,57 Eur do zaplatenia. Žalobca sa tiež domáhal nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky v sume 90,50 Eur a náhrady trov konania. Odôvodnil žalobu tým, že so žalovanou uzatvorili dňa 18.03.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej poskytol úver 1.500,- Eur, ktorý mala splácať v 42 mesačných splátkach vo výške 52,29 Eur/ mesačne v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára (ďalej len „zmluva o úvere“). Vzhľadom na omeškanie žalovanej s úhradou splátky č. 5 o viac ako 3 mesiace, a to napriek predchádzajúcemu upozorneniu na uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, žalobca uplatnil stratu

výhod splátok. Oznámenie o uplatnení práva podľa § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo žalovanej doručené dňa 23.11.2016. Celkový dlh žalovanej predstavuje súčet neuhradených zosplatených splátok 1.516,57 Eur. Žalovaná do dňa podania žaloby uhradila 679,61 Eur. Žalobca si uplatnil zmluvnú pokutu (0,04 % denne) podľa čl. 8 ods. 8.1 (pozn. súdu - správne má byť bod 11 ods. 11.1) zmluvy o úvere a časť úrokov z omeškania (0,4 % ročne) tak, že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 1.500,- Eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahnu sumu 1.500,- Eur, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1.516,57 Eur do zaplatenia.

1.2 Okresný súd uviedol, že žalobca sa nestotožnil s jeho právnym názorom o premlčaní nároku podľa § 54a a § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a na výzvu súdu žalobu nevzal späť; žalobca pritom poukázal na § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Na pojednávaní konanom dňa 29.05.2020 sa nezúčastnila ani jedna strana sporu.

1.3 Sporné skutkové tvrdenia podľa okresného súdu medzi stranami konania neboli. Konštatoval, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere nepopretie skutkových tvrdení žalobcu žalovanou nezabavuje okresný súd povinnosti podrobiť úverovú zmluvu kontrole z hľadiska dodržania jej zákonných náležitostí v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch aj z hľadiska prípadných neprijateľných zmluvných podmienok; zdôraznil svoju povinnosť prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj z iných dôvodov a na zákonné následky bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru a povinnosť s účinnosťou od 05.12.2018 ex offio prihliadať na premlčanie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy v prospech aj v neprospech veriteľa.

1.4 Žalobca podľa odôvodnenia rozsudku súdu v priebehu sporu opakovane tvrdil, že k zosplateniu úveru došlo pre omeškanie s úhradou splátky č. 5, splatnej dňa 15.08.2016. Oprávnenie žalobcu zosplatiť úver bolo dojednané v bode 10.1 zmluvy o úvere. Podľa jej bodu 5 boli splátky splatné k 15. dňu v mesiaci. Trojročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa splatnosti splátky č. 5, t. j. dňa 15.08.2016 (§ 101, § 103 OZ) a jej koniec pripadol v zmysle § 122 OZ na 15.08.2019 (štvrtok). Žaloba bola podaná na súde dňa 22.10.2019, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby. S odkazom na § 54a v spojení s § 103 a § 879v OZ okresný súd žalobu v časti o zaplatenie uplatnenej istiny s prísl. zamietol (II. výrok). Poukázal pritom na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 41Co/42/2019-176 zo dňa 26.06.2019 a 41Co/69/2019-188 zo dňa 15.08.2019, v zmysle ktorých je v prípade spotrebiteľskej zmluvy povinnosťou dodávateľa podľa § 53 ods. 9 OZ čakať s uplatnením práva na predčasné zosplatenie úveru v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, čo nemení nič na počítaní premlčacej doby odo dňa zročnosti omeškanej splátky.

1.5 Úrok z omeškania súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal, pretože úroky z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky zdieľajú právny osud samotnej, teda premlčanej pohľadávky a počiatok plynutia premlčacej doby úrokov z omeškania je totožný s počiatkom plynutia premlčacej doby peňažného dlhu. Zdôraznil, že NS SR v rozsudku sp. zn. 1Cdo 157/2009 dospel k záveru, že povinnosť platiť úroky z omeškania nevzniká samostatne za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením záväzku, a týmto dňom začne u tohto práva plynúť premlčacia doba; jej uplynutím sa právo premlčí ako celok. K rovnakým záverom dospel Najvyšší súd SR aj v rozsudkoch sp. zn. 5Sžf/40/2015, 5Sžf/52/2014, 5Sžf/66/2014 a 4Co/222/2005.

1.6 Súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal náklady spojené s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 90,50 Eur. Uviedol, že žalobca tento nárok v žalobe vôbec neodôvodnil (neuviedol, na základe akého právneho titulu ho požaduje) a k žalobe nepriložil žiadne dôkazy vzniku týchto nákladov (neodkázal ani na prílohy žaloby, navyiac Všeobecné obchodné podmienky, ak by v nich aj tieto náklady boli uvedené, nie sú podpísané); okresný súd citoval § 9 ods. 9 a § 9a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dôkazy preukazujúce skutočne vynaložené náklady neboli žalobcom v spore predložené, preto aj v tejto časti žalobu zamietol (II. výrok).

1.7 Zvyšnú časť žalovaného nároku predstavovala zmluvná pokuta uplatnená žalobcom od zosplatenia úveru (11.12.2016). Okresný súd uviedol, že ide o samotnú pohľadávku (sankciu za porušenie zmluvnej povinnosti), na platné dojednanie ktorej Občiansky zákonník vyžaduje písomnú formu a určenie výšky pokuty (alebo spôsobu jej určenia). Tieto formálne náležitosti zmluvná pokuta dojednaná v bode 11.1 zmluvy o úvere spĺňa. Ani v kontexte prípadných neprijateľných zmluvných podmienok (najmä § 53

ods. 4 písm. k) OZ) okresný súd nezistil, že dojednanie o zmluvnej pokute, vzhľadom na limitovanie jej maximálnej výšky v súlade s § 3a ods. 1 Nariadenia vlády SR a vzhľadom na výšku zabezpečeného plnenia (istina 1.500,- Eur) je v hrubom nepomere v neprospech žalovanej spotrebiteľky. Podľa názoru súdu žalovanej nič nebránilo zmluvu nepodpísať, ak by so zmluvnou pokutou nesúhlasila. Okresný súd dojednanie o zmluvnej pokute nevyhodnotil ako neplatné pre neprijateľnosť. Žalobca si zmluvnú pokutu uplatnil v miere 0,04 % denne zo sumy 1.516,57 Eur, ktorá predstavovala súčet neuhradených splátok (vrátane úrokov). Žalobcovi okresný súd priznal zmluvnú pokutu len z dlžnej istiny, zohľadniac čiastkové platby žalovanej, vykonané v prevažnej časti aj po zosplatnení úveru - v roku 2019. Žalobca pri uplatnení nárokov (zmluvná pokuta a úroky z omeškania) na jednotlivé čiastkové úhrady žalovanou po zosplatnení úveru nereflektoval.

1.8 Súd prvej inštancie dospel k záveru o neplatnosti úverovej zmluvy v časti úrokov pre rozpor s dobrými mravmi s poukazom na § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. V zmysle rozhodnutia NS SR sp.zn. 1Cdo 57/2005 je potrebné porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou v praxi peňažných ústavov pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, teda v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí s primeranou výškou odplaty za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26.04.2012). Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Okresný súd zistil, že výška zmluvne dojednaných úrokov (22,96 %) bola takmer 3-násobkom priemernej (obvyklej) úrokovej miery v danom období (8,64 %), teda podstatne a v rozpore s dobrými mravmi prevyšuje obvyklú výšku úrokov na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Podporne poukázal na v zásade konštantnú rozhodovaciu prax (najmä odvolacích) súdov, podľa ktorej vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu.....je neobhájiteľné viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/313/2010 z 09.11.2010, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/112/2017, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co/105/2014, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 3Co/151/2013, sp.zn. 17Co/26/2015, sp.zn. 3Co/3/2011). Aj keď výška dojednaných úrokov neprevyšuje maximálnu prípustnú výšku odplaty podľa § 53 ods. 6 OZ v spojení s § 1a Nariadenia Vlády SR (č. 87/95 Z. z., pozn. odvolacieho súdu), je potrebné rozlišovať pojem „úroky“ a pojem „odplata“, ktorý je podstatne širší ako pojem „úroky“. Odplatom sa v zmysle § 1 ods. 1 Nariadenia vlády rozumie nielen úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov (napr. náklady na doplnkové služby). Tolerovaná výška „odplaty“ je vyššia ako tolerovaná miera samostatných „úrokov“ ako len jednej z viacerých zložiek „odplaty“. Rozpor s dobrými mravmi sa môže týkať aj plnenia, ktoré je v súlade s právnymi predpismi, a teda aj pokiaľ by takto dojednaný úrok bol v súlade s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, môže byť v rozpore s dobrými mravmi (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23Co/276/2015 z 20.02.2017 alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/276/2018 zo dňa 13.03.2019). Z uvedeného dôvodu preto súd priznal žalobcovi zmluvnú pokutu len z neplatených istín úveru - ku dňu 11.12.2016 predstavovala suma 1.288,71 Eur - ktorá bola následne čiastkovými úhradami zo strany žalovanej znižovaná. Okresný súd teda zohľadnil aj priebežné čiastkové platby žalovanej po zosplatnení úveru. Zmluvnú pokutu nepriznal až do zaplatenia ako žiadal žalobca, ale len do dňa vyhlásenia rozsudku (I. výrok) s poukazom na § 217 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) aj na súdnu prax - napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3MCdo 12/2011 zo 14.06.2012, uznesenia Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 32Cdo 1432/2010 z 30.03.2011 alebo sp.zn. 23Cdo 4799/2010 z 26.04.2011 - v zmysle ktorej zmluvnú pokutu nie je možné priznať do budúcnosti, teda za obdobie po vyhlásení rozsudku, nakoľko je samostatným nárokom (pohľadávkou) a nejde o opakujúce sa dávky ani splátky, ani o príslušenstvo pohľadávky (úroky z

omeškania). V časti uplatneného nároku na zmluvnú pokutu za obdobie po 29.05.2020 preto súd žalobu zamietol (II. výrok)

1.9 Výrok o trovách konania odôvodnil okresný súd tým, že žalovaná mala v spore väčší pomerný úspech (žalobca si uplatnil v zásade 4 druhy nárokov - neuhradené splátky, úroky z omeškania, zmluvnú pokutu a náklady spojené s mimosúdnym uplatnením pohľadávky, z ktorých bol úspešný len čiastočne len v jednom nároku - na zmluvnú pokutu) a preto by jej v zmysle § 255 C. s. p. mal prislúchať nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania (100%). Uviedol, že žalovanej preukázateľne v spore žiadne trovy nevznikli, súd jej v zmysle § 257 C. s. p. nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal (III. výrok). Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 14/2018 z 28.02.2018, podľa ktorého „ak podľa obsahu spisu strane žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C. s. p. (procesná ekonómia) rozhodnúť tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.“

2. Proti II. a III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

2.1 Súdu prvej inštancie vytkol, že pri určení začiatku premlčacej doby nevychádzal z relevantnej právnej úpravy. Podľa žalobcu (ďalej aj „odvolateľ“) súd prvej inštancie uviedol, že premlčacia doba dlhu zosplatneného v zmysle § 53 ods. 9 v spojení s § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka začína plynúť skôr ako nastane zročnosť celého zosplatneného dlhu. Takéto posúdenie je rozporné a nekonzistentné, pretože premlčanie nikdy nezačne plynúť skôr ako je možné uplatniť právo na súde prvýkrát. Právo je možné na súde prvýkrát uplatniť až vtedy, keď je dlh zosplatnený a nebol splnený v lehote určenej pre jeho zaplatenie. Premlčacia doba podľa záverov okresného súdu ohľadom pohľadávky začne plynúť skôr, ako sa pohľadávka stane v celom rozsahu splatnou - veriteľ ju ešte nemôže žalovať, no premlčacia doba už plynie. Tento postup označil za rozporný s § 101 OZ. Citoval z dôvodovej správy k § 53 ods. 9 OZ a uviedol, že v súlade s týmto ustanovením nedochádza automaticky k zročnosti celého dlhu v deň omeškania splátky. Nie je možné vychádzať z toho, že zosplatnenie dlhu sa riadi inou logikou ako začiatok premlčania. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, ktorý by mohol platiť len v nesporebných právnych vzťahoch. V prejednávanej spore zročnosť dlhu nastala až po splnení ďalších dvoch podmienok, a to uplynutím lehoty 15 dní od notifikácie dlžníka o uplatnení tohto práva pri omeškaní s úhradou splátky a súčasne uplynutím najskôr troch mesiacov od zročnosti príslušnej splátky. Zročnosť celého dlhu teda nenastane spolu so zročnosťou omeškanej splátky, ale až po uplynutí najmenej troch mesiacov od zročnosti danej splátky. V prejednávanej spore k zročnosti celého dlhu nemohlo dôjsť 15.08.2016 (omeškaním s úhradou splátky č. 5), ale 11.12.2016 a žaloba bola podaná včas.

2.2 Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania podal žalobca podľa odôvodnenia odvolania z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej.

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu vyjadrila tak, že si dohodla splácanie svojej podlžnosti 1.516,57 Eur ešte v roku 2008 po 52,29 Eur mesačne, čo dodržiava, platí poštovou poukážkou.

4. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 C. s. p.) krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) vec prejednal v rozsahu určenom ustanovením § 379 C. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) C. s. p.. Z dôvodu, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa pri posudzovaní sporu zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní (ne)došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C. s. p.). Dospel k záveru, že odvolanie proti II. výroku nie je dôvodné, preto rozsudok okresného súdu v tejto časti s poukazom na § 387 ods. 1, 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil. Výrok o trovách konania (III. výrok) ale odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) C. s. p. zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C. s. p.) z dôvodov, ktoré uvádza nižšie. Odvolací súd sa, pokiaľ ide o II. výrok, v zásade stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p.. Na zdôraznenie správnosti II.

výroku rozsudku okresného súdu a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobcu v odvolaní odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

5. Odvolateľ formálne síce tvrdil existenciu odvolacích dôvodov upravených v § 365 ods. 1 písm. d), f), h) C. s. p. (iná vada konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávnosť skutkových zistení, ku ktorým dospel súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a nesprávne právne posúdenie veci, z ktorého vychádza rozhodnutie súdu prvej inštancie), no v odvolaní poskytol iba tvrdenia, ktoré mali nasvedčovať existencii odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.

5.1 Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

6. Odvolateľ namietol správnosť určenia počiatku plynutia premlčacej doby súdom prvej inštancie a jeho záver o premlčaní práva na zaplatenie žalovanej istiny s príslušným úrokom z omeškania.

7. Podľa § 100 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>).

7.1 Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

7.2 Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

8. Premlčanie (inveteratio) je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Použitie tohto spôsobu obrany má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva. Súd sa môže zaoberať vznesenou námietkou premlčania bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva veriteľa. Premlčaním (na rozdiel od preklúzie) právo samo osebe nezániká, len sa oslabuje v tej zložke, ktorá predstavuje nárok. Subjektívne právo aj po aplikácii námietky premlčania trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, ktorého uplatniteľnosť je ale obmedzená na dobrovoľné splnenie povinným subjektom. Ide o právny inštitút, ktorý má pobádať oprávnený subjekt, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v ustanovených lehotách na príslušných orgánoch.

9. Začiatok plynutia premlčacej doby Občiansky zákonník všeobecne ustanovuje v § 101, ustanovenie § 103 určuje začiatok plynutia premlčacej doby osobitným spôsobom. Odvolateľ správne uviedol, že zročnosť celého dlhu nenastane spolu so zročnosťou omeškanej splátky. Pre to, aby začala plynúť premlčacia doba totiž zákon vyžaduje adresovaný jednostranný právny úkon veriteľa, ktorým je (predčasné, mimoriadne) zosplatenie dlhu. Odvolací súd vychádza z toho, že počiatok plynutia premlčacej doby je určený vždy kogentne, či už v ustanovení § 101 Občianskeho zákonníka, alebo v jeho § 103. Žiada sa poznamenať, že premlčacia doba v trvaní troch rokov je dostatočne dlhá pre to, aby veriteľ uplatnil svoje právo žalobou aj v prípade dodržania postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Skutkový záver o tom, že žalobca uplatnil svoje právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti celého úveru pre nezaplatenie splátky č. 5, splatnej dňa 15.08.2016, sporné nebolo. Koniec trojročnej premlčacej doby pripadol v zmysle § 122 OZ na 15.08.2019 (štvrtok). Žaloba bola podaná na súde dňa 22.10.2019, teda oneskorene.

10. Odvolateľ uviedol, že odvolanie podáva voči II. výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá. Odvolací súd zistil, že okresný súd zamietol žalobu nielen o časť premlčaného nároku, ale (aj) z iných dôvodov aj o časť zmluvnej pokuty, o náklady na uplatnenie nároku,

o úrok. Žalobca však konkrétne odvolacie dôvody, z ktorých vyvodzuje nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie aj v tejto časti, neuviedol. Odvolací súd preto nemal inú možnosť, ako potvrdiť rozsudok okresného súdu aj v tejto časti (v jeho kompetencii nie je preskúmvanie vecnej správnosti rozhodnutia okresného súdu bez uvedenia odvolacích dôvodov).

11. Iné odvolacie dôvody, ktorými je odvolací súd viazaný, odvolateľ netvrdil ani vo vzťahu k výroku o trovách konania (III. výrok), hoci ho odvolaním formálne napadol. Odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Nakoľko ide o závislý výrok (§ 379 písm. a) C. s. p.) od výroku vo veci samej, odvolací súd ho podrobil odvolaciemu prieskumu. Zistil, že súd prvej inštancie správne vychádzal zo zásady úspechu (§ 255 ods. 1 C. s. p.) a konštatoval pomerný, aj keď väčší úspech žalovanej (§ 255 ods. 2 C. s. p.), no na druhej strane uviedol, že by jej mal prislúchať voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania 100 %. Vzápätí ale uviedol, že „Nakoľko žalovanej preukázateľne v spore žiadne trovy nevznikli, súd jej v zmysle § 257 C. s. p. nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal“. Z takéhoto odôvodnenia rozhodnutia o trovách konania nevyplýva, v ktorých skutočnostiach videl okresný súd dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré v spore vo väčšom pomere úspešnej strane náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd pripomína, že účelom §-u 257 C. s. p. je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Zákon nemôže postihnúť celú škálu rozmanitých životných situácií, preto sa právo dotvára sudcovským výkladom zákona, ktorý samozrejme musí rešpektovať všeobecné podmienky uvedené v zákone. Predpokladom realizácie sudcovského moderačného práva v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby v konkrétnom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd z obsahu spisu nezistil, v čom súd prvej inštancie videl dôvody naplňajúce obidve tieto podmienky. Dôvodmi hodnými osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania sú okolnosti sporu (napr. okolnosti vedúce k súdnemu uplatneniu nároku), ale aj okolnosti jeho strán (napr. ich postoj v priebehu konania, majetkové, osobné a sociálne pomery). V novom rozhodnutí o trovách celého konania (konania na súde prvej inštancie aj odvolacieho konania) okresný súd pristúpi k dôslednej aplikácii relevantnej právnej úpravy. Ak bude okresný súd rozhodovať podľa pomeru úspechu strán sporu v konaní, potom nemôže v konaní sčasti úspešnej strane priznať náhradu trov v rozsahu 100 %, ale tento pomer správnym spôsobom ustáli vychádzajúc z výšky uplatneného nároku a pomeru, ktorý z neho predstavuje úspech (neúspech) strán v konaní. Ak okresný súd zistí dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania, pristúpi k aplikácii §- 257 C. s. p. V každom prípade ale svoje rozhodnutie náležite a zrozumiteľne odôvodní..

12. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku o uložení povinnosti plniť tam uvedené sumy (I. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 3 C. s. p.).

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta C. s. p.).
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).